

Omvårdnad

Ämnet omvårdnad har sin grund i praktiskt vård- och omsorgsarbete men också i vetenskapliga ämnesområdena omvårdnad och social omsorg. Ämnet ska ge kunskaper om grundläggande omvårdnadsåtgärder ur ett helhetsperspektiv med hänsyn till vårdtagarens allmänmänskliga och individuella behov i relation till livsperspektiv och förändrad hälsa samt lyfta fram pedagogiska, etiska och kulturella aspekter inom omvårdnad.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet omvårdnad ska ge eleverna förutsättningarna att utveckla följande:

1. Kunskaper om sjukdomar, deras uppkomst och behandlingar samt teorier och centrala begrepp inom omvårdnad.
2. Förmåga att bedöma, planera och utföra, dokumentera och rapportera omvårdnadsuppgifter samt utvärdera den egna arbetsinsatsen. Kunskaper om hälso- och sjukvårdsuppgifter där delegering krävs och förmåga att arbeta på ett etiskt och patientsäkert sätt.
3. Kunskaper om hur smitta och smittspridning förhindras.
4. Kunskaper om omvårdnad i livets slutskede och omhändertagande efter döden.
5. Förmåga att använda teknisk utrustning och tekniska hjälpmedel samt använda informationsteknik för information, kommunikation och dokumentation.
6. Förmåga att kommunicera och samarbeta med andra samt arbeta på ett sätt som utgår från den enskilda människans önskemål och krav på stöd och hjälp i relation till biståndsbedömning eller vårdplanering.
7. Kunskaper om hälso- och sjukvårdens historia utveckling och organisation
8. Kunskaper om arbetsmiljö samt om lagar och andra bestämmelser om arbetsmiljö.
9. Kunskaper om lagar och andra bestämmelser inom hälso- och sjukvård och it samt om hälso- och sjukvårdens organisation och ansvarsområden.

Kurser i ämnet

Omvårdnad 1, 100 poäng som bygger på kursen anatomi och fysiologi 1.

Omvårdnad 2, 100 poäng som bygger på kursen omvårdnad 1.

Omvårdnad 1, 100 poäng

Centralt innehåll

Undervisning i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

- Vanliga sjukdomstillstånd såsom diabetes, hjärt- och kärlsjukdomar, cancer, stroke och epilepsi.
- Centrala begrepp inom omvårdnad.
- Omvårdnad vid de vanligaste sjukdomstillstånden med hänsyn tagen till patientsäkerhet, självbestämmande och integritet.
- Personlig vård såsom personlig hygien, munvård, kost och vätska, måltidssituation, vila och sömn, elimination, inkontinens och klädsel samt komplikationer vid långvarigt sängläge.
- Observera, värdera, prioritera utifrån fysiska och psykiska tillstånd samt dokumentera och rapportera gjorda observationer och insatser.
- Nutritionskompetens och stimulerad matsituation.
- Munhälsa och tandvård.
- Etiskt förhållningssätt.
- Basala hygienrutiner.
- Omvårdnad vid livets slut, smärtlindring och omhändertagande efter döden.
- Medicintekniska och andra hjälpmedel.
- Internetbaserade funktioner för rådgivning, hälsoinformation, och stödnätverk.
- Datoranvändning och säker informationshantering.
- Administrativa uppgifter, till exempel beställning av sjukvårdsmaterial.
- Etiska frågeställningar kopplade till specifika it-tillämpningar i vård- och omsorgsarbete.
- Kommunikation, bemötande, förhållningssätt, sinnesstimulering och samarbete.
- Den historiska utvecklingen inom verksamhetsområdet.
- Arbetsställningar och förflyttningar.
- Ergonomiska verktyg, deras funktion och underhåll.
- Yrkesrollen, kvalitetsarbete och avvikelserapportering.
- Den fysiska och psykiska arbetsmiljöns betydelse för hälsa och egen säkerhet utifrån lagar och andra bestämmelser.
- Systematiskt brandskyddsarbete utifrån verksamhet.
- Hälso- och sjukvårdslagen, patientsäkerhetslagen och Lex Maria och andra relevanta lagar inom området.
- Sekretess i vård- och omsorgsarbetet.

Omvårdnad 2, 100 poäng

Centralt innehåll

Undervisning i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

- Sjukdomstillstånd, till exempel, infektionssjukdomar, andningsorganens sjukdomar, mag-tarmkanalens sjukdomar, skallskador, frakturer.
- Uppkomst av sjukdomstillstånd, olika förklaringsmodeller och riskfaktorer.
- Omvårdnadsprocessen samt teorier inom omvårdnad.
- Omvårdnad och medverkan vid behandling av sjukdomstillstånd med hänsyn tagen till patientsäkerhet, självbestämmande och integritet.
- Rehabilitering och habilitering samt pedagogiskt förhållningssätt.
- Observation och bedömning av hälsoläge, behandlingar, kontroller och provtagning.
- Medicintekniska uppgifter, till exempel blodtrycks- och pulskontroller, temperaturmätning, urinprov och enklare såromläggning.
- Hälso- och sjukvårdsuppgifter som sondmatning och sugning av övre luftvägar, insulingivning och katetrisering samt hur dessa uppgifter delegeras.
- Observera, värdera, prioritera utifrån fysiska och psykiska tillstånd samt dokumentera och rapportera gjorda observationer och insatser.
- Normalt och onormalt ätbeteende.
- Samspelet mellan it och människan.
- It inom informationsöverföring och dokumentation samt medicintekniska informationsdatasystem.
- Tekniker för ergonomiskt och säkert utfört arbete i olika situationer samt riskanalys och konsekvenser då rätt respektive felaktig teknik används.
- Hälso- och sjukvårdens organisation.